

บทที่ 3

หลักเกณฑ์และสาระของความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย

3.1. ความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย

ความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย มีหลักเกณฑ์และเนื้อหาสาระดังนี้

3.1.1 บทนำ (Introduction)

กล่าวถึงความสำคัญของความสัมพันธ์และการค้าระหว่างสองประเทศและตระหนักถึงความสำคัญของภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก และความร่วมมือระหว่างกันในเวทีการค้าระหว่างประเทศ จึงมีเจตนารมณ์ร่วมกันที่จะกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้น

3.1.2. วัตถุประสงค์และคำจำกัดความ(Objectives and Definitions)

- เพื่อเปิดเสรีการค้าสินค้าและบริการระหว่างกัน
- เพื่อกำหนดโครงการความร่วมมือที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของความตกลงฯ
- เพื่อสนับสนุนให้สามารถบรรลุเป้าหมายโบกอร์ของเอเปก

3.1.3. การค้าสินค้า (Trade in Goods)

- ครอบคลุมสินค้าทุกรายการของไทยและออสเตรเลีย
- ให้ผลปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ตาม GATT 1994

3.1.3.1 การลดภาษี

- ใช้อัตราภาษี ณ วันที่ 1 กรกฎาคม 2546 เป็นอัตราฐาน ในการเริ่มลดภาษีโดยเริ่มลดภาษีในวันที่ความตกลงฯ มีผลใช้บังคับให้เหลือ 0% ทันทีหรือให้ทยอยลดภาษีเหลือ 0% ในช่วงระยะเวลาต่างๆ กันตามที่กำหนดไว้ในตารางการลดภาษีที่แนบท้ายความตกลงฯ

- อนุญาตให้ใช้มาตรการนำเข้าเกี่ยวกับการจัดสรรโควตาและโควตาภาษีได้
 - เปิดโอกาสให้มีการหารือการบริหารนำเข้าสินค้าโควตาภาษี
 - เปิดโอกาสให้มีการเร่งลดภาษีโดยสมัครใจได้

3.1.3.2 มาตรการทางการค้าอื่นๆ

- การเรียกเก็บค่าธรรมเนียมสินค้านำเข้าและส่งออกตาม GATT 1994
- มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาด/ข้อพิพาทและข้อผูกพันตาม WTO และ

GATT 1994

- กำหนดระยะเวลาที่ใช้ในการหา volume of dumped imports โดยปกติจะเป็น 12 เดือนและไม่น้อยกว่า 6 เดือน เว้นแต่กรณีที่เป็น

- มาตรการอุดหนุนและตอบโต้การอุดหนุน ย้ำสิทธิและข้อผูกพันตาม

WTO

- มาตรการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อส่งออก ย้ำสิทธิและข้อผูกพันตาม

WTO ที่ให้ยกเลิกการอุดหนุนสินค้าเกษตรเพื่อส่งออก

- มาตรการที่มีใช้ภายใน/ห้ามใช้มาตรการห้ามนำเข้าหรือจำกัดการนำเข้า เว้นแต่ที่สอดคล้องกับมาตรา 11 ของ GATT 1994 และเน้นความโปร่งใสในการใช้มาตรการที่มีใช้ภายใน

3.1.4. พิธีการศุลกากร (Customs Procedures)

- ส่งเสริมการใช้พิธีการศุลกากรที่เรียบง่ายและสอดคล้องกัน

- การประเมินราคาศุลกากรของสินค้าจะเป็นไปตาม GATT 1994

- พิธีการทางศุลกากรจะต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบภายในประเทศและมาตรฐานสากล มีความโปร่งใสและอำนวยความสะดวกทางการค้า

- ส่งเสริมความร่วมมือและการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อป้องกันการละเมิดกฎระเบียบทางศุลกากร

- มีกระบวนการอย่างง่ายที่ทั้งสองฝ่ายสามารถเข้าถึงการบริหาร การทบทวนและการอุทธรณ์ตามกฎหมายใน เรื่องที่เกี่ยวกับศุลกากรระหว่างกันได้

- มีการให้ข้อมูลล่วงหน้าแก่ผู้ส่งออกและนำเข้าเกี่ยวกับพิกัดอัตราศุลกากร

- อำนวยความสะดวกแก่สินค้านำเข้าที่ได้รับใบรับรองแหล่งกำเนิด คือ ให้นำสินค้าเข้ามาก่อน โดยไม่ตกเตียงเกี่ยวกับภาษีที่ต้องจ่ายในขณะที่นำเข้า แต่อาจกระทำได้หลังจากนั้น โดยให้มีการวางหลักประกันไว้

- เน้นการค้าไร้กระดาษตามที่ตกลงกันในกรอบ APEC และ WCO และการใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

- ให้มีการเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบและพิธีการทางศุลกากรทางอินเทอร์เน็ตหรือสิ่งพิมพ์ และแต่งตั้งหน่วยตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องศุลกากร

3.1.5. กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)

- กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้าของสินค้า ดังนี้

1) ทุกส่วนของสินค้าต้องมาจากรัฐภาคี (Wholly-obtained goods)

2) ข้อกำหนดของกฎแหล่งกำเนิดสินค้าสำหรับสินค้าแต่ละรายการ (Specific Rules) ที่ปรากฏในภาคผนวก 4.1 ของข้อบพนี้ ซึ่งประกอบด้วย 2 กฎ คือ

- การเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification : CTC) และ/หรือ
- การกำหนดมูลค่าของวัตถุดิบที่ใช้ภายในประเทศไทย/ออสเตรเลีย (Regional

Value Content: RVC)

- สำหรับสินค้าทุกรายการจะมีการกำหนดกฎการเปลี่ยนพิกัด (CTC) เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณาแหล่งกำเนิดสินค้า และมีสินค้าบางรายการที่กำหนดให้มีการใช้กฎการเปลี่ยนพิกัดควบคู่ไปกับการกำหนดมูลค่าขั้นต่ำของวัตถุดิบภายในประเทศไทย/ออสเตรเลีย (RVC) ซึ่งได้แก่ สินค้าสิ่งทอและเสื้อผ้า พลาสติก ผลิตภัณฑ์ทำด้วยเหล็กหรือเหล็กกล้า ตะกั่ว สังกะสี ดีบุก เครื่องจักร เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ รถยนต์และส่วนประกอบ นาฬิกา เครื่องดนตรี ของเล่น และเฟอร์นิเจอร์ เป็นต้น
- การคำนวณ RVC¹
- การลงทะเบียนผู้ส่งออก (Registration of Exporter)
 - หน่วยงานที่ได้รับมอบอำนาจในการออกไปรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าจะพิจารณาใบขอรับการเป็นผู้ส่งออกสินค้าที่ได้แหล่งกำเนิดสินค้า โดยจะดำเนินการตรวจสอบเอกสารต่างๆ และการผลิต สินค้า เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าสินค้านั้นมีคุณสมบัติได้แหล่งกำเนิดสินค้าจริงตามที่ผู้ร้องขอแสดงไว้ในใบร้องขอ ภายในระยะเวลา 60 วัน
 - หากสินค้าที่ได้รับดำเนินการตรวจสอบนั้นมีคุณสมบัติได้ตามข้อกำหนดของแหล่งกำเนิดสินค้าจริงหน่วยงานดังกล่าวจะทำการจดทะเบียนผู้ส่งออกรายนั้น รวมทั้งระบุถึงลักษณะของสินค้านั้น
- บทลงโทษต่อผู้ส่งออก (Exporter Sanctions)
 - ผู้ส่งออกที่ให้ข้อมูลที่เป็นเท็จหรือทำให้เกิดความเข้าใจผิด รวมทั้งการละเว้นการให้ข้อมูลอื่นๆ เพื่อพยายามรักษาสถานะของการเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับการจดทะเบียนหรือได้รับใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า จะถูกลงโทษโดยการยกเลิกการเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับการจดทะเบียน และจะไม่ได้รับการพิจารณาคำร้องขอเป็นผู้ส่งออกจดทะเบียนหรือการขอใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้าแก่ผู้ส่งออกนั้นในช่วงระยะเวลาหนึ่ง
 - การตรวจสอบการได้แหล่งกำเนิดสินค้าของประเทศผู้นำเข้า
 - ประเทศผู้นำเข้าสินค้าสามารถดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติของสินค้าของประเทศผู้ส่งออกที่ได้แหล่งกำเนิดและได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรตามกระบวนการต่อไปนี้

¹ RVC=FOB - Value of Non-Originating Materials x 100 FOB

1) กำหนดมาตรการในการตรวจสอบความถูกต้องของใบรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า

2) ออกแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ผลิต ผู้ส่งออก และผู้นำเข้าให้ข้อมูลสินค้าที่ได้แหล่งกำเนิดสินค้าและได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

3) สอบถามข้อมูลในเรื่องกระบวนการผลิตสินค้าที่ได้แหล่งกำเนิดและได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

4) ตรวจสอบโรงงานหรือสำนักงานของผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้ส่งออก หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้า

- จัดตั้งคณะกรรมการแหล่งกำเนิดสินค้า ภายหลังจากที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ เพื่อทำหน้าที่พิจารณาตรวจสอบการดำเนินงานตามบทบัญญัติต่างๆ ร่วมกัน หรือถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นและแนวทางการแก้ไข

3.1.6. มาตรการปกป้อง (Safeguard Measures)

- มาตรการปกป้องจะประกอบด้วย

(1) มาตรการปกป้องสองฝ่าย (bilateral safeguards) และ

(2) มาตรการปกป้องพิเศษ (special safeguards) ที่ใช้กับสินค้าเกษตรมาตรการปกป้องสองฝ่าย (Bilateral safeguards)

- ส่วนใหญ่ยึดตามความตกลงของ WTO

- ใช้กับสินค้าอุตสาหกรรมและเกษตรที่ไม่ได้เป็นสินค้าอ่อนไหว

- ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทะลักเข้ามาของสินค้านำเข้าที่เป็นผลจากการลดภาษีภายใต้ FTA และการนำเข้าที่เพิ่มขึ้นก่อให้เกิดความเสียหาย (serious damage) ต่ออุตสาหกรรมภายใน หากไต่สวนแล้วพบว่ามิฉะนั้นจะสามารถกลับไปใช้อัตราภาษีนำเข้าเดิมเมื่อความตกลงฯ บังคับใช้ หรืออัตรา MFN ที่เรียกเก็บอยู่ในขณะนั้น อัตราใดอัตราหนึ่งต่ำกว่า

- ใช้ได้ไม่เกิน 6 ปี ใช้ครั้งแรก 2 ปี และต่ออายุอีกครั้งละ 2 ปี

- มีการให้ compensation เมื่อใช้เกิน 3 ปี

- เมื่อยกเลิกมาตรการปกป้องแล้ว อัตราภาษีสินค้าจะต้องกลับมาอยู่ในอัตราที่กำหนดไว้ในแผนการลดภาษี ในวันที่ยกเลิกมาตรการดังกล่าว

- ต้องมีการแจ้งข้อมูล มีกระบวนการตรวจสอบและต้องมีการหารือกันก่อนที่จะใช้มาตรการ

- ให้มีการใช้มาตรการชั่วคราว (provisional measures) ได้ ในขณะที่ยังไม่มีหลักฐานเพียงพอ แต่เมื่อตรวจสอบแล้วว่าใช้ไม่ได้ ประเทศที่ใช้ต้องคืนภาษีที่เก็บเพิ่ม

- เมื่อใช้มาตรการปกป้องสองฝ่ายภายใต้ WTO แล้ว จะใช้มาตรการ safeguards ภายใต้ความตกลงฯ นี้ไม่ได้
- ทั้งสองฝ่ายสงวนสิทธิการใช้ safeguards ภายใต้ WTO และในกรณีที่ใช้ safeguards ภายใต้ WTO อาจ exclude สินค้าจากอีกฝ่ายหนึ่งได้ ถ้าสินค้านั้น ไม่ได้เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดความเสียหายมาตรการปกป้องพิเศษ (special safeguards)
- ใช้กับสินค้าเกษตรอ่อนไหว ซึ่งไทยกำหนดปริมาณนำเข้าแต่ละปีและระยะเวลาการลดภาษีสินค้าเกษตร จำนวน 41 พิกัดย่อยเป็นศูนย์ใน 10-15 ปี ในขณะที่อัตราเฉลี่ยกำหนด 5 พิกัดย่อย คือ ทุเรียน สลัดเป้แจ็ก และ โบนิตโต สับประรดแปรรูปและสับประรดกระป๋อง และน้ำสับประรด ในเวลา 4 ปี
- กรณีที่มีการนำเข้าเกินปริมาณที่กำหนดไว้ในแต่ละปี ส่วนที่เกินจะถูกเรียกเก็บภาษีในอัตราก่อนที่ความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ (base rate) หรือ MFN rate อัตราร้อยละหนึ่ง ที่ต่ำกว่า
- ในกรณีที่มีการทำสัญญาซื้อขายกันแล้ว (contract settled) และได้มีการส่งออกมาก่อนที่จะประกาศเรียกเก็บภาษีในอัตราที่เพิ่มขึ้น จะต้องอนุญาตให้นำเข้าได้ตามอัตรา preferential rate โดยให้หักโควตาภายใต้ปริมาณของปีถัดไป
- ให้มีการแจ้งหลังจากที่ใช้มาตรการปกป้องพิเศษนี้แล้วภายใน 10 วันทำการ
- เมื่อมีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษแล้ว จะใช้มาตรการปกป้องอื่นๆ ไม่ได้อีก หรือในทางกลับกัน
- กำหนดให้มีการทบทวนรายการสินค้า trigger volumes และ อัตราเพิ่มแต่ละปี เมื่อความตกลงฯ มีผลบังคับใช้ภายใน 3 ปี

3.1.7. มาตรการด้านสุขอนามัย สุขอนามัยพืชและมาตรฐานอาหาร (Sanitary and Phytosanitary Measures and Food Standards)

- ครอบคลุมสินค้าเกษตรและอาหาร
- ยึดมั่นพันธกรณีภายใต้ความตกลง SPS และความตกลง TBT ของ WTO
- จัดทำ Equivalence on SPS and Food standards สำหรับสินค้าและอุตสาหกรรมที่มีปัญหาการค้าระหว่างกัน
- ให้มีความร่วมมือในการทำ product trace back system เพื่อแก้ไขปัญหาเมื่อมีการปฏิเสธการนำเข้า

- จัดตั้ง Expert Group on SPS and Food Standard เป็นเวทีในการแก้ไขปัญหาและประสานความร่วมมือด้าน SPS and Food standards ระหว่างกัน โดยกำหนดระยะเวลาให้ดำเนินการให้ลุล่วงภายใน 2 ปี พร้อมกำหนดสินค้าที่เป็น priority ของแต่ละประเทศไว้

3.1.8. สิ่งกีดกันสินค้าในรูปเทคนิคทางอุตสาหกรรม (Industrial Technical Barriers to Trade)

- ครอบคลุมสินค้าอุตสาหกรรม
 - ยึดมั่นพันธกรณีภายใต้ความตกลง TBT ของ WTO
 - พิจารณาการจัดทำกรยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangements: MRAs) ในสินค้าที่ จะตกลงกัน
 - ดำเนินการจัดทำ harmonization and equivalence ของมาตรฐาน TBT ระหว่างกัน จัดตั้งหน่วยประสานงาน (contact points)
 - ให้มีความร่วมมือด้านวิชาการ

3.1.9. การค้าภาคบริการ (Trade in Services)

- โครงสร้างบทที่ 8 ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ (1) บทบัญญัติความตกลง 5 ภาค 16 ข้อ (2) ตารางข้อผูกพัน (Schedule of Commitments) เป็นการระบุสาขาที่ไทยและออสเตรเลียจะมีการเปิดตลาดระหว่างกัน

- เนื้อหาในบทที่ 8 เป็นการอธิบายนิยาม ขอบเขต หลักการ และข้อกำหนดในการเปิดตลาดและเพิ่มความร่วมมือด้านการค้าบริการระหว่างกัน โดยเกือบทั้งหมดมีสาระเช่นเดียวกับความตกลงทั่วไปว่าด้วยการค้าบริการ (GATS) ยกเว้นในประเด็นเรื่องการเจรจาเปิดเสรีต่อจะมีขึ้นทุกๆ 3 ปี แต่ใน GATS กำหนดให้มีขึ้นทุกๆ 5 ปี

3.1.10 การลงทุน (Investment)

- เนื้อหาในบทที่ 9 ขอบเขตครอบคลุมการลงทุนโดยตรง (Foreign Direct Investment) และ นักลงทุนของภาคีสัญญาแบ่งออกได้เป็น 2 ส่วนคือ (1) การเปิดเสรีการลงทุน และ (2) การส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุน

- ในส่วนของการเปิดเสรีการลงทุนนั้น ใช้หลักการเดียวกับการเปิดตลาดการค้าบริการ กล่าวคือ จะให้การปฏิบัติไม่ด้อยไปกว่าคนชาติต่อการลงทุนและผู้ลงทุนของอีกประเทศในการเข้ามาลงทุน เฉพาะในสาขาธุรกิจที่ระบุไว้ในตารางข้อผูกพัน (Pre-Establishment National Treatment Commitments) ยกเว้นแต่จะมีเงื่อนไขกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

- ในส่วนของการส่งเสริมและคุ้มครองการลงทุนนั้น ยึดหลักการเจรจาตามข้อตกลงการส่งเสริมและ คุ้มครองการลงทุน (Investment Promotion and Protection: IPPA) ที่ไทย

ทำไว้แล้วกับหลายประเทศ โดยมีเนื้อหาครอบคลุมทั้งเรื่องการประติบัติเชิงชาติที่ได้รับการอนุเคราะห์ยิ่ง (MFN) การปฏิเสธผลประโยชน์ การเวนคืน ค่าทดแทนสำหรับสูญเสีย การรับช่วงสิทธิ การเข้าสู่กลไกระงับข้อพิพาท และการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐบาลกับผู้ลงทุนต่างชาติ โดยเปิดโอกาสให้นักลงทุนสามารถเลือกใช้กระบวนการ การยุติธรรมในประเทศหรืออนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศ

3.1.11 การเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดา (Movement of Natural Persons)

สาระสำคัญคือ การอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายบุคคลธรรมดาของภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการค้าและการลงทุนระหว่างคู่ภาคี ให้มีการอำนวยความสะดวกในการเข้าเมืองชั่วคราวทางธุรกิจ โดยมีพิธีการเข้าเมืองที่ไม่ยุ่งยากและมีความโปร่งใส แต่ต้องไม่ขัดต่อความมั่นคงของชาติและความสงบเรียบร้อยของสาธารณชนระหว่างคู่ภาคี ทั้งนี้ “บุคคลธรรมดาของภาคี” หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งพำนักอาศัยในดินแดนของภาคีหรือที่อื่น และผู้ซึ่งเป็นคนชาติของภาคีนั้นภายใต้กฎหมายของภาคีนั้น ๆ และบุคคลธรรมดาที่จะสามารถเคลื่อนย้ายได้ตามบทบัญญัติในบทที่ 10 ประกอบด้วย ผู้ให้ บริการตามสัญญาของภาคีฝ่ายแรกผู้โอนย้ายภายในกิจการของภาคีฝ่ายแรก ผู้ขายบริการของภาคีฝ่ายแรก ผู้ลงทุนของภาคีฝ่ายแรกที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของผู้ลงทุนนั้นในดินแดนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง หรือ บุคคลธรรมดาที่ได้รับการว่าจ้างโดยผู้ลงทุนของภาคีฝ่ายแรกที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนของผู้ลงทุนนั้นในดินแดนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง

3.1.12 พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์(Electronic Commerce)

สาระสำคัญของบทนี้คือ เพื่อส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระหว่างคู่ภาคี รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการเป็นพันธมิตรทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยนิยาม “รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์” หมายถึง เอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ที่กำหนดโดยภาคี รวมถึงเอกสารที่ส่งทางโทรสาร และ “เอกสารการดำเนินการทางการค้า” หมายถึง เอกสารในรูปกระดาษที่ออกหรือควบคุมโดยรัฐบาล ของภาคี ซึ่งต้องทำให้สมบูรณ์โดยหรือสำหรับ ผู้นำเข้าหรือผู้ส่งออกที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าหรือการส่งออกสินค้า ทั้งนี้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์จะต้องได้รับการยกเว้นอากรศุลกากร เช่นเดียวกับการค้ารูปแบบปกติ โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องยอมรับเอกสารการดำเนินการทางการค้าในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ว่ามีความเท่าเทียมกันในทางกฎหมายกับเอกสารในรูปกระดาษ ส่วนการยืนยันตัวตนทางอิเล็กทรอนิกส์และใบรับรองดิจิทัล อนุญาตให้คู่กรณีที่ประกอบธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เลือกใช้เทคโนโลยีในการยืนยันตัวตนและรูปแบบในการดำเนินการสำหรับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ที่เหมาะสม โดยไม่มีข้อจำกัดเกี่ยวกับการยอมรับเทคโนโลยีและรูปแบบในการดำเนินการนั้น ทั้งนี้ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องคงไว้ซึ่งกรอบของกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้องกับการ

ควบคุมธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายแม่แบบว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ค.ศ. 1996 ของคณะกรรมการการกฎหมายการค้าระหว่างประเทศของสหประชาชาติ

3.1.13 นโยบายการแข่งขัน (Competition Policy)

สาระสำคัญของบทนี้คือ ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรมและการจัดการปฏิบัติที่จำกัดการแข่งขัน โดยกำหนดให้การปฏิบัติที่จำกัดการแข่งขัน ” หมายถึง การดำเนินการทางธุรกิจหรือการดำเนินธุรกรรมที่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขัน เช่น ข้อตกลงที่จำกัดการแข่งขันระหว่างคู่แข่งที่เป็นผู้ประกอบการระดับเดียวกันในตลาด การใช้อำนาจทางการตลาดอย่างไม่ถูกต้อง ซึ่งรวมถึงการกำหนดราคาเพื่อทำลายคู่แข่ง ข้อตกลงที่จำกัดการแข่งขันของผู้ประกอบการต่างระดับกันในตลาด และการควบกิจการและการซื้อกิจการที่เป็นการจำกัดการแข่งขัน ทั้งนี้ คู่ภาคีจะต้องเผยแพร่ หรือมีฉะนั้นจะต้องจัดให้สาธารณะหากกฎหมายที่ส่งเสริมการแข่งขันที่เป็นธรรม และกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติที่จำกัดการแข่งขันของตนได้โดยง่าย โดยที่หากเกิดการร้องขอของภาคีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง คู่ภาคีจะต้องปรึกษาหารือกัน ด้วยความมุ่งหมายที่จะจำกัดการปฏิบัติที่จำกัดการแข่งขันใดๆ ที่กระทบต่อการค้าหรือการลงทุนระหว่างคู่ภาคี อย่างไรก็ตามมีข้อยกเว้นว่า บทที่ 18 จะต้องไม่ใช้กับบทบัญญัติต่าง ๆ ของบทนี้

3.1.14 ทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property)

สาระสำคัญของบทนี้คือ เพื่อเพิ่มผลประโยชน์ทางการค้าและการลงทุน โดยการคุ้มครองและการใช้บังคับสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่ง “สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา” นั้นหมายถึง ลิขสิทธิ์และสิทธิข้างเคียง สิทธิในเครื่องหมายการค้า สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ การออกแบบผลิตภัณฑ์ สิทธิบัตร การออกแบบผังภูมิวงจรรวม สิทธิในพันธุ์พืช และสิทธิในความลับทางการค้า ตามที่ได้นิยามและบัญญัติไว้ในภายใต้ความตกลงฉบับลิวทิงโฮว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า ทั้งนี้คู่ภาคีจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติของความตกลงฉบับลิวทิงโฮว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับการค้า และความตกลงพหุภาคีอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินทางปัญญาที่ภาคีทั้งสองฝ่ายเป็นภาคีอย่างเต็มที่และคู่ภาคีจะต้องร่วมมือกัน ด้วยความมุ่งหมายที่จะจำกัดการค้าสินค้าที่ละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาภายใต้กฎหมาย ระเบียบ หรือนโยบายของตน

3.1.15 การบริหารจัดการกฎหมาย และระเบียบข้อบังคับที่โปร่งใส (Transparent Administration of Laws and Regulations)

สาระสำคัญของบทนี้ มุ่งเน้นไปที่ “การวินิจฉัยทางฝ่ายบริหารที่มีผลใช้บังคับทั่วไป” หมายถึง การวินิจฉัยหรือการตีความทางฝ่ายบริหารที่มีผลใช้บังคับต่อบุคคลทุกคนและทุกสถานการณ์ตามข้อเท็จจริงที่อยู่ภายใต้กรอบของคำนิยามนี้ และที่เป็นบรรทัดฐานในการปฏิบัติ แต่ไม่รวมถึงการกำหนดหรือการวินิจฉัยซึ่งจัดทำขึ้นในกระบวนการพิจารณาทางฝ่ายบริหารหรือศาล

ซึ่งใช้บังคับกับเฉพาะบุคคล สินค้า บริการ หรือการลงทุนของภาคีอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นกรณีเฉพาะ หรือ คำวินิจฉัยที่ชี้ขาดในส่วนที่เกี่ยวกับการกระทำหรือการปฏิบัติเฉพาะ โดยภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องทำให้ มั่นใจว่ากฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ และการวินิจฉัยทางฝ่ายบริหารที่มีผลใช้บังคับทั่วไปของตน ที่ เกี่ยวข้องกับการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน จะได้รับการเผยแพร่ หรือจัดให้มีขึ้น โดยทันทีใน ลักษณะที่ทำให้ผู้มีส่วนได้เสียจากภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเกิดความคุ้นเคย การเผยแพร่นั้นต้องทำผ่าน วารสารของทางราชการอย่างน้อย 1 ฉบับ และจะต้องมีหน่วยงานที่รับผิดชอบเพื่ออำนวยความสะดวกในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเมื่อได้รับการร้องขอจากภาคี

3.1.16 การจัดซื้อโดยรัฐ (Government Procurement)

สาระสำคัญของบทนี้คือ มุ่งให้คู่ภาคียอมรับถึงความสำคัญของการจัดซื้อโดยรัฐที่มีต่อเศรษฐกิจของตนและความสำคัญของการรวมเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐไว้ในความตกลงฉบับนี้ กำหนดให้มีคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนของภาครัฐของคู่ภาคี ซึ่งรับผิดชอบเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐ ต่อคณะกรรมการร่วมเอฟ ที เอ ภายใน 12 เดือนที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับพร้อมทั้ง ข้อเสนอแนะในเรื่องขอบเขตสำหรับการเริ่มต้นการเจรจาวิภาคี เพื่อนำเรื่องการจัดซื้อโดยรัฐให้อยู่ ภายใต้ความตกลงนี้รวมถึงความครอบคลุมของการเจรจาดังกล่าว โดยกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ว่าคู่ภาคีจะต้องส่งเสริมและใช้ความโปร่งใส ความคุ้มค่าของเงิน การแข่งขันอย่างเปิดกว้างและมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติอย่างเป็นธรรม ความรับผิดชอบและขั้นตอนโดยชอบ และการไม่เลือกปฏิบัติ ในขั้นตอนการจัดซื้อโดยรัฐของตน เท่าที่จะเป็นไปได้

3.1.17 ข้อยกเว้นทั่วไป (General Exceptions)

สาระสำคัญของบทนี้คือ อนุโลมให้นำ ข้อ 20 ข้อ 14 และข้อ 20 (อี) (จ) ของ แกดต์ 1994 มารวมเข้าไว้และเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้ และมีข้อยกเว้นด้านความมั่นคง ให้ข้อ 21 ของแกดต์ 1994 และข้อ 14 ทวิของแกดต์ รวมเข้าไว้และเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงฉบับนี้

3.1.18 บทบัญญัติทางสถาบัน (Institutional Provisions)

สาระสำคัญของบทนี้คือการกำหนดให้มีให้จัดตั้งคณะกรรมการ ธิการร่วมความตกลงการค้าเสรี (คณะกรรมการร่วมเอฟ ที เอ) ขึ้นมาเพื่อทำให้มั่นใจว่ามีการปฏิบัติตามความตกลงนี้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเพื่อทบทวนความสัมพันธ์และความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระหว่างคู่ภาคี เป็นระยะ ๆ คณะกรรมการร่วมเอฟ ที เอ อาจประชุมกันในระดับรัฐมนตรีหรือเจ้าหน้าที่อาวุโส ตามที่คู่ภาคีจะกำหนดร่วมกันเป็นครั้งคราว ภาคีแต่ละฝ่ายจะต้องรับผิดชอบในองค์ประกอบคณะผู้แทนของตน โดยคณะกรรมการจะต้องมีการประชุมภายใน 1 ปีนับจากวันที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ และหลังจากนั้นจะประชุมกันทุกๆ ปี หรือตามที่กำหนดร่วมกันโดย

คู่ภาคี ทั้งนี้ คู่ภาคีจะต้องให้มีการทบทวนทั่วไปในการดำเนินการตามความตกลงนี้ในระดับรัฐมนตรี ภายใน 5 ปีนับจากที่ความตกลงนี้มีผลใช้บังคับ และอย่างน้อยที่สุดทุก ๆ 5 ปีหลังจากนั้น

3.1.19 การปรึกษาหารือและการระงับข้อพิพาท (Consultation and Dispute

Settlement)

สาระสำคัญของบทบัญญัติให้ใช้บทนี้กับการหลีกเลี่ยงและการระงับข้อพิพาทระหว่างคู่ภาคีเกี่ยวกับการตีความ การปฏิบัติตาม หรือการใช้ความ ตกลงนี้ และให้ยกเว้นการใช้กับบทที่ 6 บทที่ 12 และบทที่ 15 และในเรื่องที่เกี่ยวกับบทที่ 11 ให้ใช้บทนี้เฉพาะกับข้อ 1102 เท่านั้น ทั้งนี้ภาคีจะต้องให้ออกาสที่เพียงพอสำหรับการปรึกษาหารือที่ร้องขอโดยภาคีอีกฝ่ายหนึ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องใด ๆ ที่กระทบต่อการตีความ การปฏิบัติตาม หรือการใช้ความตกลงนี้ โดยหากมีการร้องขอการปรึกษาหารือ ภาคีที่ได้รับการร้องขอจะต้องตอบคำร้องขอภายในเจ็ดวันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ และจะต้องเข้าสู่การปรึกษาหารือภายใน 30 วันหลังจากวันที่ได้รับคำร้องขอ ด้วยความมุ่งหมายที่จะให้บรรลุข้อยุติที่เป็นที่พอใจร่วมกัน อาจจัดให้มี คนกลาง การประนีประนอม หรือการไกล่เกลี่ยการปรึกษาหารือที่กล่าวถึง ล้มเหลวในการระงับข้อพิพาทภายใน 60 วันนับจากวันที่ได้รับคำร้องขอเพื่อปรึกษาหารือ ภาคีซึ่งร้องขอให้มีการปรึกษาหารืออาจมีคำร้องขอเป็นลายลักษณ์อักษรต่อภาคีอีกฝ่ายหนึ่งเพื่อจัดตั้งศาลอนุญาโตตุลาการได้

3.1.20 บทบัญญัติสุดท้าย (Final Provisions)

สาระสำคัญของบทนี้กำหนดไว้ว่าสาระสำคัญของบทและข้อต่าง ๆ ของความตกลงนี้กำหนดขึ้นเพื่อความสะดวกแก่การอ้างอิงเท่านั้นและจะไม่กระทบต่อการตีความของความตกลงนี้และให้รวมภาคผนวกและเชิงอรรถของความตกลงนี้ประกอบเป็นส่วนหนึ่งของความตกลงนี้ ทั้งนี้ ให้ความตกลงการค้าระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลออสเตรเลีย ซึ่งจัดทำที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม ค.ศ.1979 สิ้นสุดลงในวันที่เริ่มใช้บังคับความ ตกลงการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลียฉบับนี้ ซึ่งสรุปเนื้อหาสาระได้ดังนี้

3.2. ข้อสรุปสาระสำคัญโดยสังเขปของความตกลงไทย-ออสเตรเลีย

ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย หรือ Thailand-Australia Free Trade Agreement (TAFTA) มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548 โดยกำหนดให้ไทยและออสเตรเลียเริ่มเปิดเสรีการค้าทั้งในด้านสินค้า การให้ บริการ และการลงทุนระหว่างกัน รวมทั้งร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภายในเช่นมาตรการด้านสุขอนามัยที่เข้มงวดของออสเตรเลีย และมาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและในสาขาต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า อาทิจาพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ทรัพย์สินทางปัญญา การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ และนโยบายการแข่งขัน เป็นต้น

3.2.1 การเปิดเสรีการค้าสินค้า (Free Trade Area)

ทางฝ่ายออสเตรเลีย : ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 ออสเตรเลียได้ลดภาษีเป็น 0% ไปแล้วจำนวน 96.07% ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด ส่วนรายการที่เหลือ ได้แก่ สิ่งทอและเสื้อผ้า จัดเป็นสินค้าอ่อนไหว ซึ่งจะลดภาษีเป็น 0 ในปี 2558

ทางฝ่ายไทย : ณ วันที่ 1 มกราคม 2553 ไทยลดภาษีเป็น 0 % ไปแล้วจำนวน 93.28 % ของจำนวนรายการสินค้าทั้งหมด ส่วนรายการที่เหลือเป็นสินค้าอ่อนไหว เช่น สินค้าปศุสัตว์ (เนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย) ชาและกาแฟ จะทยอยลดภาษีเป็น 0% ในปี 2558/2563

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ระยะเวลาที่เหมาะสมกับอุตสาหกรรมภายใน ประเทศในการปรับตัว ไทยและออสเตรเลียได้ตกลงที่จะให้มีการใช้มาตรการปกป้องพิเศษ (Special Safeguard Measures: SSG) สำหรับสินค้าเกษตรที่มีความอ่อนไหวมาก เช่นเนื้อวัว เนื้อหมู เครื่องในสัตว์อื่น ๆ นมและผลิตภัณฑ์ นม โดยถ้ามีการนำเข้าสินค้าดังกล่าวเกินปริมาณที่กำหนด (trigger volume) ประเทศผู้นำเข้าสามารถกลับไปขึ้นภาษีที่อัตราเดิมก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ในขณะนั้น โดยใช้ อัตราใดที่ต่ำกว่า ซึ่งไทยสามารถใช้มาตรการนี้ถึงปี 2558 /2563 ทั้งนี้ ณ ปัจจุบันออสเตรเลียมิได้มีสินค้าที่อยู่ภายใต้มาตรการปกป้องพิเศษ

3.2.2 กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin)

การที่ผู้ส่งออกของทั้งสองประเทศจะได้รับสิทธิประโยชน์ด้านภาษีศุลกากรภายใต้ความตกลงนี้ สินค้าจะต้องมีคุณสมบัติของกฎแหล่งกำเนิดสินค้าที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงกันไว้ในแต่ละรายการซึ่งแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทหลัก คือ 1) สินค้าที่ได้ผ่านการผลิตในประเทศโดยใช้วัตถุดิบภายในทั้งหมด (Wholly Obtained) เช่น สินแร่ สินค้าเกษตรกรรม และสินค้าที่ได้จากสัตว์มีชีวิตในประเทศ และ 2) สินค้าที่มีการแปรสภาพอย่างเพียงพอ (Substantial Transformation) โดยการเปลี่ยนพิกัด (Change of Tariff Classification) เพราะการแปรรูปและการใช้วัตถุดิบภายในไทย/ออสเตรเลียในสัดส่วนสำคัญในการผลิต (Regional Value Content) ซึ่งส่วนใหญ่กำหนดไว้ที่ 40% หรือ 45% ของราคาสินค้า

3.2.3 การเปิดเสรีการค้าบริการและการลงทุน

ออสเตรเลียเปิดให้คนไทยสามารถเข้าไปลงทุนในธุรกิจทุกประเภทได้ 100% ยกเว้นหนังสือพิมพ์ การกระจายเสียง การขนส่งทางอากาศ และท่าอากาศยาน อย่างไรก็ตามหากเป็นการลงทุนที่มีขนาดเกิน 10 ล้านดอลลาร์ออสเตรเลีย จะต้องขออนุญาตจากคณะกรรมการพิจารณาการลงทุนของต่างชาติก่อน พร้อมกันนี้ ออสเตรเลียจะอนุญาตให้ผู้บริหาร ผู้จัดการ ผู้เชี่ยวชาญ และคู่สมรสและผู้ติดตาม เข้าไปทำงานได้คราวละ 4 ปี โดยต่ออายุได้ไม่เกิน 10 ปี รวมทั้งให้พ่อครัวไทยที่ได้รับประกาศนียบัตรของกรมพัฒนาฝีมือแรงงานและสัญญาว่าจ้างงานจากกิจการในออสเตรเลีย

เข้าไปทำงานได้ไม่เกิน 4 ปี พร้อมกับยกเลิก Labor Market Test หรือข้อจำกัดที่กำหนดให้นายจ้างในออสเตรเลียต้องประกาศหาคนในประเทศสามักรเข้าทำงานก่อนเป็นเวลา 4 สัปดาห์ หากไม่มีผู้ใดสามักรจึงจะอนุญาตให้ว่าจ้างคนงานจากต่างประเทศได้

3.2.4 พันธกรณีด้านการค้าบริการและการลงทุนของออสเตรเลีย

ไทย จะเปิดให้ออสเตรเลียเข้ามาลงทุนในธุรกิจซึ่งเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ที่ใช้เงินลงทุนสูงเช่นศูนย์แสดงสินค้านานาชาติ หอประชุม การก่อสร้าง โครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค สถาบันอุดมศึกษาด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โรงแรมขนาดใหญ่ อุทยานสัตว์น้ำ มาริน่า และเหมืองแร่ โดยให้คนออสเตรเลียถือหุ้นได้ไม่เกิน 60% และกำหนดขนาดของพื้นที่และเงินลงทุนขั้นต่ำไว้เป็นเงื่อนไข พร้อมกันนี้ ไทยจะอนุญาตให้นักธุรกิจออสเตรเลียเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้เฉพาะตำแหน่งผู้บริหาร ผู้จัดการและผู้เชี่ยวชาญ โดยเข้ามาทำงานได้คราวละ 1 ปี ต่ออายุได้ไม่เกิน 5 ปี และสามารถใช้บริการ one stop service ได้ โดยไม่จำกัดว่าต้องเป็นบริษัทที่มีสินทรัพย์รวมเกินกว่า 30 ล้านบาท และนักธุรกิจผู้ถือบัตร APEC Business Travel Card สามารถเข้ามาประชุมและติดต่องานในไทยได้ไม่เกิน 90 วัน โดยไม่ต้องขอใบอนุญาตทำงาน

การจัดทำความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand–Australia Free Trade Agreement-TAFTA) มีจุดมุ่งหมายที่จะขยายความสำคัญระหว่างสองประเทศออกมากกว่าการเป็นเขตการค้าเสรี (Free Trade Area - FTA) หรือการตกลงเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าระหว่างกัน โดยเป็นความตกลงที่ครอบคลุมถึงการเปิดเสรีด้านบริการและการลงทุน ตลอดจนความร่วมมือทางเศรษฐกิจสาขาต่าง ๆ ที่มีความสนใจร่วมกัน (FTA Plus)²

3.3. ผลของการบังคับใช้ (Application) ความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย

3.3.1 ก่อนที่ความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลียจะมีผลใช้บังคับ

สินค้าหลักของไทยที่ส่งออกสู่ออสเตรเลีย และนำเข้าจากออสเตรเลีย มีดังนี้³

² อิศร์กุล อุณหเขต. 2549, : หน้า 3

³ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ,Fact Book : ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย, สิงหาคม 2552 : หน้า 103

ตารางที่ 3.1 แสดงสินค้าส่งออกของไทยไปออสเตรเลียในปี 2542-2546

รายการ	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ				
	2542	2543	2544	2545	2546
สินค้าออกทั้งสิ้น	1,316.3	1,636.1	1,361.7	1,641.7	2,160.0
สินค้าเกษตรกรรม	100	97.4	82.6	81.6	97.3
สินค้าอุตสาหกรรม	169.8	155.6	157.8	168.4	204.6
การเกษตร					
สินค้าอุตสาหกรรม	1002.1	1,250.7	1,013.3	1,218.4	1,721.6
สินค้าแร่และเชื้อเพลิง	26.6	124.6	96.4	162.1	123.4
อื่น ๆ	7.9	7.7	11.6	11.2	13.1

ที่มา : http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

ตารางที่ 3.2 แสดงสินค้านำเข้าของไทยจากออสเตรเลียในปี 2542-2546

รายการ	มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ				
	2542	2543	2544	2545	2546
สินค้านำเข้าทั้งสิ้น	969.2	1,164.4	1,346.3	1,493.8	1,568.0
สินค้าเชื้อเพลิง	20.2	75.5	76.0	63.0	86.2
สินค้าทุน	92.0	89.1	120.8	101.9	148.5
สินค้าวัตถุดิบและกึ่งสำเร็จรูป	609.5	748.8	877.3	1,078.3	1,070.1
สินค้าอุปโภคและบริโภค	222.5	224.9	252.5	243.8	251.8
ยานพาหนะและอุปกรณ์การขนส่ง	21.9	24.3	17.8	4.8	7.2
อื่น ๆ	3.0	1.9	1.9	2.0	4.1

ที่มา : http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

3.3.2 หลังจากที่มีความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย – ออสเตรเลียมีผลใช้บังคับแล้ว

บทนี้เป็นสรุปสาระสำคัญของความตกลงในประเด็นหลักการค้าสินค้า ส่วนด้านอื่นๆ เช่นด้านการค้าบริการและการลงทุน ด้านความร่วมมือทางเศรษฐกิจอื่นๆ และด้านการปรึกษาหารือและระงับข้อพิพาทดูรายละเอียดได้ในภาคผนวก⁴

3.3.2.1 ด้านการค้าสินค้า (Trade in Goods)

ผลของความตกลงนี้ทำให้ออสเตรเลียต้องลดภาษีให้สินค้านำเข้าจากไทยเหลือร้อยละ 0% ทั้งนี้ จำนวนมากกว่า 5,000 รายการ หรือคิดเป็นกว่าร้อยละ 83 ของรายการสินค้าที่มีการค้าขายกันอยู่ ส่วนที่เหลือจะทยอยลดภาษีเหลือร้อยละ 0% ภายในปี พ.ศ. 2553 และ พ.ศ. 2558⁵

ฝ่ายไทยได้ลดภาษีเหลือร้อยละ 0% ในวันที่ความตกลงมีผลบังคับใช้ไปแล้วประมาณจำนวน 2,919 รายการ (ประมาณร้อยละ 49 ของรายการสินค้าทั้งหมด)คิดเป็น 78.54% ของมูลค่าการนำเข้าจากออสเตรเลียในปี 2546 (1,239 ล้านเหรียญสหรัฐอเมริกา)และภายใน 5 ปี คือในปีพ.ศ. 2553 ได้ลดภาษีอีก 2,411 รายการ หรือ 43.80% ซึ่งครอบคลุมทั้งสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรม สำหรับสินค้าเกษตรและอุตสาหกรรมอ่อนไหว จำนวน 295 รายการ จะลดภาษีเหลือ 0% ภายใน 10 ปี (ปีพ.ศ. 2558) เช่น สิ่งพิมพ์ เหล็ก ส่วนสินค้าเกษตรอ่อนไหวจำนวน 71 รายการ จะลดภาษีเหลือ 0% ภายใน 10-15 ปี (ปีพ.ศ. 2563) เช่นสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ เนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย สินค้าประเภท ชา กาแฟ เป็นต้น⁶

⁴ ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียประกอบด้วยข้อตกลงทั้งสิ้น 19 บท ดังรายละเอียดปรากฏในภาคผนวก ข ของสารนิพนธ์ฉบับนี้

⁵ รายละเอียดรายการสินค้าดังกล่าวปรากฏในภาคผนวก 2 ของความตกลง ฯ

⁶ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2547 : 3

ตารางที่ 3.3 การลดภาษีสินค้าของไทยภายใต้ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย

พิกัด (TARIFF :X)	ปีพ.ศ./อัตราภาษี					
	2548	2549	2550	2551	2552	2553
สินค้าเกษตร						
$X > 30$	30	24	18	12	6	0
$24 < X \leq 30$	24	18	18	12	6	0
$18 < X \leq 24$	18	18	12	6	6	0
$12 < X \leq 18$	12	12	6	6	3	0
$6 < X \leq 12$	6	6	6	6	0	0
$X \leq 6$	6	6	6	3	0	0
สินค้าอุตสาหกรรม						
$X > 20$	20	20	12	8	5	0
$16 < X \leq 20$	16	16	8	5	5	0
$12 < X \leq 16$	12	12	5	5	0	0
$8 < X \leq 12$	8	8	5	5	0	0
$5 < X \leq 8$	5	5	5	0	0	0
$X \leq 5$	5	5	0	0	0	0

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. (2547). ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย : น.3

ไทยจะยกเลิกโควตาภาษีสินค้าเกษตรจำนวนหนึ่ง ซึ่งเป็นรายการที่ไม่มีการผลิตในออสเตรเลีย ส่วนที่เหลืออีก 8 สินค้า (23 พิกัดย่อย) ไทยได้ระบุปริมาณให้แก่ออสเตรเลียเป็นการเฉพาะ (Specific Quota) นอกเหนือจากที่เปิดให้กับสมาชิกองค์การการค้าโลก โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 10 ของปริมาณโควตาภาษีที่ไทยผูกพันไว้ภายใต้ต้องการการค้าโลกในปี 2547 ได้แก่ มันฝรั่ง (สดและแช่แข็ง) เมล็ดกาแฟ กาแฟสำเร็จรูป ชา ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และน้ำตาล และได้กำหนดอัตราเพิ่มของโควตาในแต่ละปีร้อยละ 5 หรือ 10 สำหรับสินค้าที่มีความอ่อนไหวมาก ได้แก่ นมสด และนมพร้อมดื่ม และนมผงขาดมันเนย จะเปิดโควตาให้เพียงร้อยละ 4 ของปริมาณโควตาภาษีที่ไทยผูกพันไว้ภายใต้ต้องการการค้าโลกในปี 2547 และกำหนดอัตราภาษีร้อยละ 17 ของปริมาณที่เปิดให้ในปี 2547 ในอีกทุก ๆ 5 ปีถัดมา พร้อมกับทยอยลดภาษีในโควตาจนเหลือ 0 %

ภายใน 15-20 ปี ส่วนการลดภาษีนอกโควตาอื่นๆ จะลดให้ต่ำกว่าอัตราที่เก็บจากสมาชิกองค์การการค้าโลก 10% โดยโควตาภาษีทั้งหมดจะถูกยกเลิกตามกำหนดเวลาที่ระบุไว้

สินค้าที่ไทยใช้มาตรการปกป้องพิเศษมีทั้งสิ้น 23 สินค้า ได้กำหนดเกณฑ์ปริมาณการนำเข้าโดยคำนวณจากปริมาณการนำเข้าเฉลี่ยจากออสเตรเลียย้อนหลัง 3 ปี (พ.ศ. 2543-2545) และอาจปรับปริมาณให้เหมาะสมในเชิงพาณิชย์ในบางสินค้า

สินค้ากลุ่มนี้ได้แก่ เนื้อวัวและเนื้อหมู (สดและแช่เย็น) เครื่องในวัวและเครื่องในหมู (สด แช่เย็น แช่แข็ง) เครื่องในสัตว์อื่นๆ นมและครีม หางนม เนย ไขมันนม เนยแข็ง (ทั้งชนิดสด ผง แปรรูปและไม่แปรรูป) บัตเตอร์ มิลค์ น้ำผึ้งธรรมชาติ สัม แมงดาจีน (สดและแห้ง) องุ่นสด มันฝรั่งแปรรูป ทุกรูปแบบที่มีการนำเข้าสินค้าเหล่านี้เกินจริงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในปีนั้น หรือเรียกว่า Trigger Volume ประเทศไทยสามารถกลับไปเก็บภาษีนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นได้ โดยใช้อัตราภาษีก่อนเริ่มลดหรืออัตรา MFN ที่ใช้อยู่อัตราใดอัตราหนึ่งต่ำกว่า ทั้งนี้ไทยสามารถใช้มาตรการนี้ได้ถึงปี 2558 และ 2563⁷

กล่าวโดยสรุปแล้วสินค้านมและผลิตภัณฑ์นมที่นำเข้ามาจากประเทศออสเตรเลียนั้น จัดอยู่ในส่วนของสินค้าเกษตรอ่อนไหวซึ่งมีจำนวน 71 รายการ (รวมสินค้าปศุสัตว์ ได้แก่ เนื้อวัว เนื้อหมู นม เนย สินค้าประเภท ชา กาแฟอยู่ด้วย) จะลดอัตราภาษีเหลือ 0% ภายใน 10-15 ปี (คือภายในปีพ.ศ. 2563) รายละเอียดการลดภาษีสรุปไว้ในตารางที่ 3.4 ดังนี้

⁷ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, อ้างแล้ว, น.4

ตารางที่ 3.4 (ต่อ)

การลดภาษี	ไทย				ออสเตรเลีย				ประเภทสินค้า
	จำนวน รายการ	% ของ จำนวน รายการ	มูลค่านำเข้า ปี 2546 (ล้าน เหรียญสหรัฐ)	% ของมูลค่า การนำเข้า	จำนวน รายการ	% ของ จำนวน รายการ	มูลค่านำเข้า ปี 2546 (ล้าน เหรียญสหรัฐ)	% ของมูลค่า การนำเข้า	
- เหลือ 0% ภายในปี 2015	313	5.69	33.28	2.11	239	3.91	20.18	0.87	ไทย : นมข้น บัตเตอร์ มิลค์ น้ำผึ้ง ส้ม องุ่น มัน ฝรั่งปรุงแต่ง ไวน์ แอลบู มิน สิ่งพิมพ์ เป็นแผง คอนโซลและฐานรองรับ อื่นๆ สิ่งทอ เสื้อผ้า เหล็ก ออสเตรเลีย : เสื้อผ้า
สินค้าเกษตร	18	0.33	10.67	0.68	-	-	-	-	
สินค้า อุตสาหกรรม	295	5.36	22.61	1.43	239	3.91	20.18	0.87	
- เหลือ 0% ภายในปี 2020	53	0.96	12.95	0.82	-	-	-	-	ไทย : เนื้อวัว เนื้อหมู นม หางนม เนยเหลว เนยแข็ง เครื่องในสัตว์ มันฝรั่ง น้ำตาล กาแฟ ข้าวโพด ฯลฯ ออสเตรเลีย : -
สินค้าเกษตร	53	0.96	12.95	0.82	-	-	-	-	
- เหลือ 0% ภายในปี 2025	4	0.07	19.84	1.26	-	-	-	-	ไทย : นมและครีม ออสเตรเลีย : -
สินค้าเกษตร	4	0.07	19.84	1.26	-	-	-	-	

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ. ความตกลงการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย แนะนำโอกาสในการประกอบธุรกิจ. กระทรวงพาณิชย์. 2548

สำหรับสินค้าเกษตรที่จัดว่าเป็นสินค้าอ่อนไหวของไทยมีทั้งสินค้าที่มีมาตรการปกป้องพิเศษและสินค้าที่ต้องยกเลิกโควตาตามความตกลงภายใน 15 ปี ซึ่งประกอบด้วย มันฝรั่งสด และมันฝรั่งแช่แข็ง กาแฟสำเร็จรูป ชา ข้าวโพด น้ำตาล เมล็ดกาแฟ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3.5 ดังนี้ ตารางที่ 3.5 แสดงประเภทและพิกัดสินค้าเกษตรอ่อนไหวของไทยที่ต้องยกเลิกโควตาภายใน 15 ปี (ภายในปี 2020)

พิกัดอัตรา ภาษี ศุลกากร	ประเภทสินค้า	ตามความตกลง FTA ไทย-ออสเตรเลีย				
		ภาษีในโควตา		โควตา (ตัน)		
		ปี 2005	ปี 2020	ปี 2005	ปี 2019	ปี 2020
070190	มันฝรั่งสด	27	0	30.2	114.68	-
070110	มันฝรั่งแช่แข็ง					
210110	กาแฟสำเร็จรูป	40	0	13.4	26.53	-
0902	ชา	30	0	62.5	123.75	-
100590	ข้าวโพด	20	0	5,470	10,830.23	-
17011199	น้ำตาล	65	0	1,376	5,225.36	-
0901	เมล็ดกาแฟ	30	0	0.525	1,039	-

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2547). ความตกลงการค้าเสรี ไทย – ออสเตรเลีย : โอกาสส่งออกของไทย, หน้า 91

ส่วนสินค้าที่สามารถใช้มาตรการปกป้องพิเศษในระยะแรกของการดำเนินการตามความตกลง และต้องลดภาษีเหลือ 0% ภายใน 15 ปี หรือภายในปี 2020 (พ.ศ. 2563) ได้แก่สินค้าเนยเหลว เนยแข็งสดและเป็นผง เนยแข็งแปรรูป เนยแข็งอื่น ๆ รวมครีมชีส นมผงมีมันเนย หางนมผง นมข้นอื่น ๆ และไขมันนมปราศจากน้ำ (Anhydrous milk fat) รายละเอียดการลดภาษี ตามรายละเอียดในตารางที่ 3.6

ตารางที่ 3.6 แสดงประเภท พิกัดสินค้า การลดอัตราภาษี และเกณฑ์ในการนำเข้าสินค้านมและผลิตภัณฑ์นม ในปี 2005 และ ปี 2020 (ภายใน 15 ปีนับจากวันที่ความตกลงมีผลใช้บังคับ)

พิกัด	สินค้า	อัตรา ภาษี ปกติ	การลดภาษี (ร้อยละ)		เกณฑ์นำเข้า (ตัน)	
			ปี 2005	ปี 2020	ปี 2005	ปี 2020
040510	เนยเหลว	33	30	0	500	1,039.46
040610-20	เนยแข็งสดและเป็นผง	33	30	0	50	103.95
040630	เนยแข็งแปรรูป	33	30	0	550	1,143.41
040690	เนยแข็งอื่น ๆ รวมครีมชีส	30	30	0	360	748.41
0402219-290	นมผงมีมันเนย	18	15	0	9,500	19,749.82
0404101	หางนมผง	30	30	0	10	20.79
0404901	นมข้นอื่น ๆ	30	30	0	10	20.79
0405909ex	ไขมันนมปราศจากน้ำ	33	30	0	175	363.81

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2547). ความตกลงการค้าเสรี ไทย –

ออสเตรเลีย : โอกาสส่งออกของไทย, หน้า 94

ส่วนสินค้าประเภทนมและผลิตภัณฑ์จากนมในพิกัดที่มีข้อวิตกกังวลว่าหากความตกลง FTA ไทย-ออสเตรเลียมีผลใช้บังคับแล้วนั้นจะทำให้เกษตรกรไทยเสียเปรียบเนื่องจากความสามารถในการแข่งขันมีน้อยกว่าเกษตรกรออสเตรเลีย นั้น ไทยสามารถนำมาตราการปกป้องพิเศษมาใช้ได้ สินค้าเหล่านั้นจัดเป็นสินค้าเกษตรอ่อนไหวของไทยที่ตามความตกลง ไทยต้องทยอยลดภาษีและยกเลิกโควตาการนำเข้าภายใน 20 ปีมีรายละเอียดของสินค้า อัตราภาษีและปริมาณโควตา ดังนี้

ตารางที่ 3.7 แสดงประเภทและพิกัดสินค้าเกษตรอ่อนไหวของไทยที่ต้องยกเลิกโควตาภายใน 20 ปี (ภายในปี 2025)

พิกัดอัตรา ภาษี ศุลกากร	ประเภทสินค้า	ตามความตกลง FTA ไทย-ออสเตรเลีย				
		ภาษีในโควตา		โควตา (ตัน)		
		ปี 2005	ปี 2020	ปี 2005	ปี 2019	ปี 2020
0401	น้ำมันและ	20	0	120	192.19	0
220290	นมพร้อมดื่ม					
040210	นมผงขาด มันเนย	20	0	2,200	3,523.55	0

ที่มา : กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์. (2547). ความตกลงการค้าเสรี ไทย – ออสเตรเลีย : โอกาสส่งออกของไทย, หน้า 92

ผลของการบังคับใช้ (application) ความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียซึ่งมีผลบังคับใช้ (entered into force) เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548 ที่ทำให้ไทยและออสเตรเลียต้องยกเว้นและทยอยลดภาษีศุลกากรให้แก่กันและกันตามลำดับดังกล่าวมาข้างต้น ปรากฏว่ามีผลประโยชน์ที่ไทยและออสเตรเลียได้รับดังนี้

ผลประโยชน์ที่ไทยได้รับด้านการค้าสินค้า

สินค้าที่ไทยจะได้ประโยชน์ที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์ขนส่งขนาดเล็ก (รถปิ๊กอัพ) และรถยนต์ขนาดเล็ก อาหารทะเลกระป๋อง อาหารแปรรูป ผัก ผลไม้สด สิ่งทอและเสื้อผ้าสำเร็จรูป เครื่องใช้ไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์พลาสติก อัญมณีและเครื่องประดับและผลิตภัณฑ์ยาง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 60 ของมูลค่าการส่งออกไปออสเตรเลีย

นอกจากนี้สินค้าเกษตรของไทยหลายรายการ เช่น ไข่แช่แข็ง ผักผลไม้สด ซึ่งเดิมติดปัญหาสุขอนามัยของสินค้าพืชและสัตว์ไม่สามารถส่งออกได้ภายหลังจากการทำความตกลงฉบับนี้แล้วสินค้านี้ได้รับการดูแลดีขึ้น โดยมีการตกลงตั้งกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านสุขอนามัย (SPS) ขึ้นมาดูแลและแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลุล่วงภายใน 2 ปี ซึ่งจะทำให้ผลไม้ไทย เช่น มังคุด ลำไย ลิ้นจี่ ทุเรียน สับปะรด มะม่วง เนื้อไก่ และกุ้ง มีโอกาสส่งเข้าไปขายในตลาดออสเตรเลียได้⁸

⁸ ดูตารางสรุปการลดภาษีของไทยและออสเตรเลียได้ในตารางที่ 3.4

ผลประโยชน์ที่ออสเตรเลียได้รับด้านการค้าสินค้า

สินค้าที่ออสเตรเลียจะได้ประโยชน์ที่สำคัญได้แก่ พลาสติก เหล็ก ข้าวสาลีและมอลต์ เชื้อเพลิง ทองแดง นมและผลิตภัณฑ์เนย รถยนต์ขนาดใหญ่ อาหารสัตว์ สังกะสี ไวนิล และเนื้อวัว คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 39 ของมูลค่าที่ไทยนำเข้าจากออสเตรเลีย

สำหรับสินค้าที่มีข้อกังวลว่า ออสเตรเลียจะได้เปรียบไทย คือสินค้าประเภทนมและผลิตภัณฑ์นั้น นมผงขาดมันเนยเป็นสินค้าจำเป็นที่ไทยต้องนำเข้า เนื่องจากในช่วงที่ผ่านมาไทยเองก็ผลิตนํ้านมดิบได้ไม่เพียงพอต่อการบริโภค กล่าวคือไทยผลิตได้ปีละ 600,000 ตัน ในขณะที่มีการบริโภคปีละ 1,200,000 ตัน จึงต้องมีการนำเข้านมผงขาดมันเนยประมาณ 70,000 ตันต่อปีเพื่อนำมาใช้ละลายกับนํ้าให้เป็นนมพร้อมดื่ม ในสัดส่วนนมผงขาดมันเนย 1 ส่วนต่อนํ้า 10 ส่วน ให้ได้นมพร้อมดื่มประมาณ 700,000 ตันต่อปี

ภายใต้ข้อตกลงขององค์การการค้าโลก (WTO) ซึ่งถือปฏิบัติมา 10 ปีแล้ว ประเทศไทยมีข้อผูกพันที่จะต้องเปิดโควตานมผงขาดมันเนยอย่างต่ำ 55,000 ตันต่อปี โดยมีภาษีเฉพาะสินค้าในโควตาไม่เกินร้อยละ 20 แต่ในทางปฏิบัติมีการนำเข้าจริงประมาณ 70,000 ตันต่อปี (เพื่อให้ครบตามจำนวนที่ต้องการใช้ในประเทศ) ซึ่งเกินโควตาดำอยู่ประมาณ 15,000 ตันต่อปี และเรียกเก็บภาษีในอัตราร้อยละ 5

หลังจากทำความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียแล้ว ไทยเปิดโควตานมผงขาดมันเนยให้แก่ออสเตรเลียเป็นการเฉพาะ จำนวน 2,200 ตันในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งจำนวนดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของ 15,000 ตันต่อปีที่ไทยต้องนำเข้าอยู่แล้ว (ไม่ว่าจะมีความตกลงเขตการค้าเสรีหรือไม่ก็ตาม) เพื่อให้พอกับความต้องการบริโภคภายในประเทศ การนำเข้าสินค้าส่วนนี้จากออสเตรเลียมิได้เกินความต้องการตามปกติแต่อย่างใดและแม้ว่าจำนวนโควตาจะเพิ่มขึ้นตามลำดับจนเป็น 3,500 ตันในปี 2563 และคงปริมาณนี้ไปจนถึงปี 2567 แต่ยังคงอยู่ภายใต้ปริมาณความต้องการที่ไทยต้องนำเข้าโดย ปกติอยู่แล้ว อนึ่งนมผงขาดมันเนยมีอัตราร้อยในโควตาไม่เกิน 20% ในปี 2548 โดยจะลดลงปีละ 1% เท่ากันต่อปี จนเหลือ 0% ในปีที่ 20 คือในปี พ.ศ. 2468 จากนั้นจึงไม่มีการกำหนดโควตาอีกต่อไป⁹

⁹ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2547, อ้างแล้ว, น. 97

การขยายตัวทางการค้าภายหลังจากการทำความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย

หลังจากที่ทำความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียมีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ 1 มกราคม 2548 แล้วนั้น การค้าระหว่างไทยกับออสเตรเลียมียอดการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น¹⁰ ดังนี้

ในปี 2550 (ปี 2007) การค้าระหว่างไทยและออสเตรเลียมีมูลค่า 9,525.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 22.7% จากปี 2549 โดยไทยส่งสินค้าออกไปคิดเป็นมูลค่า 5,726.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 31.6% นำเข้าสินค้ามูลค่า 3,800.4 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เพิ่มขึ้น 11.4% ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลมูลค่า 1,924.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ในปี 2553 (ปี 2010) ออสเตรเลียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 6 ของไทย มีมูลค่าการค้าระหว่างกัน 15,265.44 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ หรือคิดเป็นร้อยละ 4.04 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย เพิ่มขึ้นจากช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 23.45 ทั้งนี้ออสเตรเลียเป็นตลาดส่งออกลำดับที่ 6 ของไทย โดยไทยส่งสินค้าออกไปออสเตรเลียเป็นมูลค่า 9,365.98 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 4.80 ของการส่งออกทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 9.22

ด้านการนำเข้า ออสเตรเลียเป็นแหล่งนำเข้าสำคัญอันดับที่ 9 ของไทย ประเทศไทยต้องนำสินค้าเข้าจากออสเตรเลียเป็นมูลค่า 5,895.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ คิดเป็นร้อยละ 3.23 ของการนำเข้าทั้งหมด เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนหน้าร้อยละ 55.67 ในด้านดุลการค้าไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามูลค่า 3,473.73 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

¹⁰ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, 2551 : 10-11

ตารางที่ 3.8 แสดงมูลค่าการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

มูลค่า : ล้านเหรียญสหรัฐ

ปี	ปริมาณการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%	มูลค่า	%	มูลค่า	%	
2543	2,800.5	2.1	22.5	1,636.1	24.3	1,164.4	20.1	471.7
2544	2,708.0	2.1	-3.3	1,361.7	-16.8	1,346.3	15.6	15.4
2545	3,135.5	2.3	15.9	1,641.7	20.6	1,495.8	11.1	147.9
2546	3,728.6	2.4	18.9	2,160.2	31.6	1,568.0	5.0	592.1
2547	4,665.6	2.4	25.1	2,468.1	14.2	2,197.5	40.1	270.4
2548	6,427.7	2.8	37.7	3,174.6	28.6	3,253.0	48.0	-78.4
2549	7,748.1	3.0	20.7	4,351.4	37.1	3,396.7	4.4	954.7
2550	9,525.6	3.2	22.7	5,726.2	31.6	3,800.4	11.4	1,924.7
2551	13,142.7	3.7	35.0	7,982.5	34.4	5,160.2	35.8	2,822.2
2552	12,366.6	4.3	-5.9	8,579.1	7.5	3,787.4	-26.7	4,791.7
2553	15,265.4	4.0	23.4	9,369.6	9.2	5,895.8	55.7	3,473.7

ที่มา : สำนักเอเชียและแปซิฟิก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีนาคม 2554 สืบค้นได้จาก

http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

สินค้าที่ไทยส่งออกเพิ่มขึ้นได้แก่ รถยนต์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบอัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ เม็ดพลาสติก อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป เป็นต้น ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้าเพิ่มขึ้น ได้แก่ น้ำมันดิบ ถ่านหิน ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ กระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ และเนื้อสัตว์สำหรับการบริโภค เป็นต้น

ตารางที่ 3.9 แสดงสินค้าส่งออกสำคัญของไทยไปออสเตรเลียในระหว่างปี 2550-2553

อันดับ	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญ				%
		2550	2551	2552	2553	
1	รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	2,497.7	2,718.1	2,150.4	3,216.8	49.59
2	อัญมณี เครื่องประดับ	603.5	1,431.6	2,055.1	1,526.2	-25.74
3	เหล็ก เหล็กกล้า ผลิตภัณฑ์	199.3	356.5	1,362.7	603.8	-55.69
4	เครื่องปรับอากาศและ ส่วนประกอบ	305.9	297.0	301.8	384.3	27.32
5	เมล็ดพลาสติก	149.8	292.0	202.8	260.6	28.47
6	อาหารทะเลกระป๋องและแปรรูป	179.0	243.9	205.7	246.2	19.70
7	เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และ ส่วนประกอบ	131.7	169.70	178.3	232.1	30.23
8	แก้วและกระจก	30.1	37.7	29.8	226.5	660.11
9	ผลิตภัณฑ์พลาสติก	117.4	166.4	148.3	206.4	39.20
10	ผลิตภัณฑ์ยาง	125.8	158.6	144.0	199.7	38.70
รวม 10 รายการ		4,340.2	5,871.6	6,778.9	7,102.7	4.78
อื่น ๆ		1,597.2	2,111.0	1,799.7	2,266.9	25.96
รวมทั้งสิ้น		5,937.4	7,982.6	8,578.6	9,369.6	9.22

ที่มา : สำนักเอเชียและแปซิฟิก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีนาคม 2554, หน้า 2-3 สืบค้นได้

จาก http://www.thaiifta.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

ตารางที่ 3.10 แสดงสินค้านำเข้าสำคัญของไทยจากออสเตรเลียในระหว่างปี 2550-2553

อันดับ	ชื่อสินค้า	มูลค่า : ล้านเหรียญ				% (2552/ 2553)
		2550	2551	2552	2553	
1	น้ำมันดิบ	899.0	1,176.1	896.5	1,959.4	118.56
2	เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ	503.9	993.9	966.1	1,603.4	65.96
3	สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะ และผลิตภัณฑ์	1,142.2	1,296.2	608.4	649.8	6.81
4	เหล็ก เหล็กกล้า และผลิตภัณฑ์	235.5	422.4	74.3	242.2	225.96
5	พืชและผลิตภัณฑ์จากพืช	96.7	222.1	202.5	212.6	4.98
6	ด้ายและเส้นใย	111.3	104.4	106.0	196.3	85.12
7	ถ่านหิน	179.1	138.6	217.0	147.7	-31.91
8	เคมีภัณฑ์	77.9	92.7	130.0	101.7	-21.75
9	ก๊าซธรรมชาติ	0.0	44.3	32.3	92.4	186.24
10	นมและผลิตภัณฑ์นม	75.7	89.2	47.1	70.3	49.32
รวม 10 รายการ		3,321.2	4,579.8	3,280.1	5,275.8	60.84
อื่น ๆ		479.20	585.0	507.3	620.0	22.22
รวมทั้งสิ้น		3,800.4	5,164.70	3,787.4	5,895.9	55.67

ที่มา : สำนักเอเชียและแปซิฟิก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีนาคม 2554, หน้า 3-4 สืบค้นได้

จาก http://www.thaiifta.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

สรุปการค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลียก่อนและหลังมีความตกลงเขตการค้าเสรี ปรากฏว่า
ระยะ 5 ปีก่อนมีความตกลงเขตการค้าเสรี (พ.ศ. 2543-2547) การค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มี
มูลค่าการค้าระหว่างกันโดยเฉลี่ย 3,460.90 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การส่งออกของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย
1,853.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่การนำเข้าของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 1,553.44 ล้านดอลลาร์
สหรัฐ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 300.01 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่ระยะ 5 ปีหลังความ
ตกลงเขตการค้าเสรี มีผลบังคับใช้ (ใน พ.ศ. 2548 - 2552) การค้าระหว่างไทย-ออสเตรเลีย มีมูลค่า
การค้าระหว่างกันเฉลี่ย 9,887.85 ล้านดอลลาร์สหรัฐ การส่งออกของไทยมีมูลค่าโดยเฉลี่ย

6,004.66 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹¹ ในขณะที่การนำเข้าของไทยมีมูลค่าเฉลี่ย 3,883.19 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹¹ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายเกินดุลเฉลี่ย 2,121.46 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹¹ สรุปได้ว่า หลังจากมีความตกลงเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย การค้าระหว่างกันมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นประมาณ 3 เท่าตัว¹¹

ในปี 2554 ไทยและออสเตรเลียมีมูลค่าการค้าระหว่างกันกว่า 15,942 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹² โดยไทยส่งออกไปออสเตรเลียกว่า 7,997 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่ไทยนำเข้าจากออสเตรเลียกว่า 7,945 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับออสเตรเลียกว่า 52 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹²

ในเดือน มกราคม-กรกฎาคม 2555 โดยไทยส่งออกไปออสเตรเลีย 5059.3 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³ เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.2 ขณะที่ไทยนำเข้าจากออสเตรเลีย 3447.5 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³ ลดลงร้อยละ 26.2 ส่งผลให้ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับออสเตรเลีย 1,611.8 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่เกินดุล 228.2 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³

ในเดือนมกราคม- สิงหาคม 2555 โดยไทยส่งออกไปออสเตรเลีย 5982.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.4 ขณะที่ไทยนำเข้าจากออสเตรเลีย 3,893.1 ลดลงร้อยละ 29.3 ส่งผลให้ไทยเป็นฝ่ายเกินดุลการค้ากับออสเตรเลีย 2,089.7 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³ เพิ่มขึ้นจากปีก่อนที่เกินดุล 170.0 ล้านดอลลาร์สหรัฐ¹³

3.4 ปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย

ปัญหาในทางปฏิบัติเกี่ยวกับความตกลงก่อตั้งเขตการค้าเสรี ไทย-ออสเตรเลีย มีทั้งในชั้นของการเจรจาทำความตกลงกันและในชั้นของการบังคับใช้ความตกลงฉบับนี้ อาทิ ในชั้นของการเจรจาทำความตกลงกันก็มีปัญหา เกี่ยวกับการเปิดเสรีการค้าสำหรับรถยนต์สำเร็จรูปสำหรับบรรทุกขนาดเล็ก (pick-up trucks) ซึ่งทำให้ประเทศคู่ค้าอื่นๆ ของไทย ท้วงติงว่าไม่เป็นธรรมและเรียกร้องให้ขยายขอบเขตของความตกลงที่ก่อตั้งเขตการค้าเสรีที่ทำกับประเทศของตนให้การเปิดการค้าเสรีครอบคลุมถึงรถยนต์สำเร็จรูปด้วยบ้างแต่ประเทศไทยไม่สามารถที่จะทำเช่นนั้นได้ ทั้งนี้เพราะการ

¹¹ ที่มา : สำนักเอเชียและแปซิฟิก กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ มีนาคม 2554, หน้า 4 สืบค้นได้จาก

http://www.thaiifta.com/ThaiFTA/Portals/0/au_trademar54.pdf

¹² หนังสือพิมพ์ ASTV ผู้จัดการออนไลน์ : กรมเจรจาฯ จัดสัมมนาชี้ความสัมพันธไทย-ออสเตรเลีย 60 ปี 15 มิถุนายน 2555 สืบค้นได้จาก <http://www.manager.co.th>

¹³ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ : สรุปการค้าระหว่างประเทศของไทยกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญ สืบค้นได้จาก <http://www.thaiifta.com>

ที่ประเทศไทยให้รวมเอารถยนต์สำเร็จรูปเข้ามาอยู่ในความตกลงกับออสเตรเลียด้วย ก็เพราะรถยนต์มิใช่สินค้าที่ออสเตรเลียส่งออกจำหน่ายในประเทศไทย มีแต่ฝ่ายไทยเท่านั้นที่ส่งออกรถบรรทุกเล็กไปจำหน่ายในประเทศออสเตรเลียเป็นจำนวนมาก ส่วนปัญหาในชั้นของการบังคับใช้ความตกลงฉบับนี้มีปัญหาที่เกี่ยวข้อง กับสินค้านมและผลิตภัณฑ์นม (dairy products) ซึ่งเป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่สุดของการขาดความเข้าใจของผู้ประกอบการฝ่ายไทยเกี่ยวกับกลไกทางกฎหมายการค้าระหว่างประเทศและเนื้อหาของสาระของความตกลงที่ก่อตั้งเขตการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลียขึ้นมา ซึ่งนอกจากจะทำให้ประเทศไทยไม่ได้รับประโยชน์จากความตกลงฉบับนี้มากเท่าที่ควรแล้วยังทำให้ไทยเสียดุลการค้าสำหรับสินค้านมและผลิตภัณฑ์นมอันเป็นสินค้า ขาออกที่สำคัญมากสำหรับออสเตรเลียทั้ง ๆ ที่ไม่น่าจะขาดดุลการค้ากับออสเตรเลียสำหรับสินค้าประเภทนี้อีกด้วย ซึ่งจะได้นำมาวิเคราะห์เป็นกรณีศึกษา (case study) ในบทต่อไป

ทั้งนี้ การที่ดุลการค้าสำหรับสินค้าบางประเภทมิได้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น เพราะมีปัญหาในทางปฏิบัติ อันเป็นผลจากการที่ผู้ประกอบการในภาคเอกชนของไทยยังมีความรู้ความเข้าใจในความตกลงฉบับนี้ไม่ดีพอ ซึ่งเป็นสิ่งที่สารนิพนธ์ฉบับนี้จะยกขึ้นมาวิเคราะห์เป็นกรณีตัวอย่างเพียงกรณีเดียว¹⁴ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ถ้าผู้ประกอบการฝ่ายไทยมีความเข้าใจในกลไกทางกฎหมายของความตกลงฉบับนี้ดีพอ ดุลการค้าของไทยน่าจะดีกว่าที่เป็นอยู่สำหรับสินค้าหลายรายการ

¹⁴ ข้อจำกัดของสารนิพนธ์ฉบับนี้ทั้งทางด้านเวลา ขอบเขตและปริมาณของเนื้อหาสาระทำให้ต้องจำกัดกรณีศึกษาให้ทำได้เพียงเพื่อเป็นตัวอย่างของปัญหาในทางปฏิบัติในการบังคับใช้ความตกลงฉบับนี้ให้ทำได้เพียงกรณีเดียวเท่านั้น